

Byen brænder

Thyra Hilden og Pio Diaz sætter Rom i flammer nytårsaften

Af Line Rosenvinge

Nytårsaften projicerer Thyra Hilden og Pio Diaz levende flammer på Trevi Fontænen i Rom. Sten kan naturligvis ikke brænde, men symbolet er klart: kunstnerne illuderer terroraktioner og kulturdestruktion. Deres værk er ikke aggressivt. De skaber et smukt billede på ødelæggelse i en tid, hvor Europa er i krig. Både Italien og Danmark har tropper i Irak.

Kultur bærer destruktionen i sig, skabelsesmyter taler om nødvendigheden af at fjerne det gamle for at nyt kan opstå. Fugl Fønix rejser sig fra asken om morgenen. Evolution er fremdrift og drivkraften er selektiv. Eleven vil af natur overgå mesteren, personliggøre traditionen og skabe nyt. Nogle gange er det nødvendigt at fravige fortidens visdom og monumenter.

Hilden og Diaz leger med denne tanke, så det er oplagt at lave projektet i Rom, der er byernes by og den vestlige kulturs vugge. Det tør vist siges, at Pantheon, Koloseum og Trevi Fontænen er del af den fælleseuropæiske kulturkanon. Sidstnævnte, om ikke for sin barokarkitektoniske værdi, så for Anita Ekbergs frivole bad i Fellini filmen *La Dolce Vita* fra 1960. Der er desuden en force i at kaste flammer på et springvand af en neptunfigur, der kontrollerer floderne og vandtilførslen til Rom.

Italien er også af andre grunde oplagt for projektet *City on Fire* af Hilden og Diaz. For hen ved hundrede år siden prædikede en gruppe milanesiske intellektuelle om den nødvendige fornægtelse af fortiden. De glorificerede industrialiseringen og så krig som den eneste hygiejne for samfundet. Allerhelst ville de bombe alle museer og symboler på historiske kulturværdier. Futuristerne, som de kaldte sig, var sandsynligvis medvirkende til at fascismen senere blev accepteret i Italien. De futurister, som ikke døde under Første Verdenskrig, blev da også aktivt del af fascistbevægelsen under Anden Verdenskrig. De havde en stærk tro og var meget utålmodige.

Futurismen var grundlagt af en drøm om at nå og nyde fremtiden hurtigt. Futuristerne følte sig truede af fortidens kultur - som også taleban krigerne følte sig truede af buddha statuerne i Afghanistan. Historien har set talrige brutale handlinger og ødelæggelse af kulturelle ikoner, som ved bogafbrændinger i middelalderen og under nazismen. Det er som om paradigmeskift kræver fanatiske og radikale handlinger. Kunstnerne, der sætter flammer på historiske monumenter i Rom, fremkalder tanker om disse ødelæggelser i kulturens navn. Samtidig vækker de en besnærende følelse af at lægge fortiden bag sig og starte på en frisk i det nye år.

Netop i Italien er der tradition for at smide gamle ting ud af vinduet nytårsnat, så man afskaffer unødvendige ting før det nye års komme. Efter sigende har mangt en værdifuld ting fundet vej ud af vinduet i et øjeblikks beruselse, til senere fortrydelse. Hilden og Diaz hjælper til at sætte gang i byen, som et forsøg på at opnå et tabula rasa for den stolte kulturby Rom.

Kunsthistorien rummer også perioder af renhedsdyrkelse og søgen efter minimale udtryk, med Robert Rauschenbergs Erased Dekooning fra 1953 som det ultimative. Her udviskede en kendt kunstner omhyggeligt en tegning af en anden – og dengang – endnu mere kendt kunstner.

Vi har alle på et tidspunkt i livet prøvet at starte på en frisk og i en eller anden grad begynde fra scratch. Livsstilsmagasiner promoverer feng shui, der i et afkog af en østlig filosofi belærer om hvordan vi skal få kontrol over vores liv ved at rydde op i hjemmet og på arbejdspladsen og praktisere "simple living" ved kun at omgive os med nødvendige ting. I et ekstremt projekt gjorde kunstneren Michael Landy i 2001 et projekt ud at destruere alle sine ejendele, inklusiv en bil og kunstværker skænket af kunstnerkolleger som Damien Hirst. Landy lod bygge en særlig maskinhal, hvor en flok arbejdere kværnede alle ejendele i løbet af ti dage. Det skulle være en kritik af forbrugerismen.

Hilden og Diaz´ kritik er mere subtil. Først og fremmest skaber de smukke billeder af levende ild på klassiske arkitekturmonumenter. Sekundært føler vi os – måske – brødebetyngede over kulturel destruktivitet. Eller inspirerede til at begynde på en frisk.

[note - fakta]

Den 17. december brænder det Danske Institut i Rom og nytårsaften brænder Trevi Fontænen. Mere på www.cityonfire.org

[billedtekst]

Computermanipuleret forlæg til projektet City on Fire af Thyra Hilden og Pio Diaz, som nytårsaften projicerer film af levende ild på Trevi Fontænen i Rom.